

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΔ' - ΦΥΛ. 25. ΛΘΗΝΑ, ΣΑΒΑΤΟ, 24 ΤΟΥ ΔΕΚΕΜΒΗ 1916 ΑΡΙΘΜΟΣ 606

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΥΨΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΞΗ
ΠΩΣ ΔΕ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΑΔΗΘΕΙΑ
ΨΥΧΑΡΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΔΗΜΟΣΘ. ΒΟΥΤΥΡΑΣ. Μετά το κακό !
ΡΙΗΓΑΣ ΓΚΟΑΦΗΣ. Κριτικά σημειώματα: Το έργο
του Κογεβίνα.
ΑΛΚΗΣ ΘΡΥΛΟΣ. Ο Καραβοκύρης.
Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ Στην άμμουδιά.
Ο ΝΟΥΜΑΣ Ύστερ' από δεκατέσσαρα χρόνια.
ΝΥΧΤΟΒΑΤΗΣ. Ματσούκας.
ΙΟΥΛΙΑ ΠΕΡΣΑΚΗ. Στην 'Ανάληψη.
Ι. ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΣ. Βράδι
ΡΩΜΟΣ ΦΙΑΥΡΑΣ. Σπ. Μελάς.
Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ.

Τὸ γραφεῖο τοῦ «Νουμά» μεταφέρθηκε καὶ πάλι στὸ Ἀκαδημαϊκὸ βιβλιοπωλεῖο Ε. Κουκλάρα, ὁδὸς Ἀκαδημίας 53, ἀντικρὺ στὴ Ζωοδόχο Πηγῇ. Ἐκεῖ, παρακαλοῦμε, νὰ μᾶς στέλνονται τὰ γράμματα, οἱ ἐφημερίδες κλπ. κ' ἐκεῖ, ὅσοι θέλουνε, θὰ μᾶς βρίσκουνε 10-12 τὸ πρωῒ καὶ 4-6 τὰπομεσήμερο.

ΥΣΤΕΡ' ΑΠΟ ΔΕΚΑΤΕΣΣΕΡΑ ΧΡΟΝΙΑ

Τὸ φύλλο τοῦτο βγαίνει μόνον καὶ μόνον γιὰ νὰ κλείσει ὁ τόμος τῆς χρονιάς. Ὁ «Νουμάς», φυσικά, δὲ θὰ σταματήσει, μὰ ὅσο κρατᾷ ἡ σημερινὴ ἀνώμαλη κατάσταση δὲν μποροῦμε νὰ τὸ ὑποσκεθοῦμε πῶς θὰ βγαίνει καὶ ταχτικά. Μὰ καὶ πῶς νὰ βγαίνει; Ἡ Ἐβρώπη μᾶς εἶναι ἐλότεια κλεισμένη· ἡ μιτὴ Ἑλλάδα τὸ ἴδιον· συντρομέσ ἀπὸ πουθενὰ δὲ μᾶς ἔρχονται· οἱ ἐδῶ δὲ θέλουν, κ' ἴσως νὰ μὴν ἔχουν κί ἄδικε, νὰ πλερώσουν, συντρομέσ ἀπὸ χρόνια καὶ χρόνια μᾶς καθυστεροῦνται—καὶ στὸ τέλος, ἀνάγκη νὰν τὸ ποῦμε κί αὐτό, καὶ τὸ σημερινὸ φύλλο δὲ θὰ βγαίνει ἄ δυὸ εὐγενικῆς κυρίως δὲν εἶχαν τὴν καλοσύνη νὰ πλερώσουν τὰ ἑξοδά του.

Κρίμα βέδκια ὁ «Νουμάς», μπαίνοντας σὰ δεκαπέντε χρόνια του, ἀντὶ νὰ γιορτάζει δεκαπενταετη-

ρίδες, νὰ χαμοσέρνεται ἀγκομαχώντας· μὰ σὲ τοῦτο δὲ φταίει κανεὶς· φταίει μὲν ἀχὰ ἡ γενικὴ κατάσταση, ποῦ δὲ βρίσκεται ἐπίθετο ἱκανὸ νὰν τὴ χαρακτηρίσει, καὶ ἡ κατάσταση αὐτὴ, ποῦ σὲ σίφουνας, συνεπήρε τὰ πάντα, δὲν μποροῦσε ν' ἄρσει ἀσάλευτο στὴ θέση του ἓνα φυλλαράκι χιλιοδαρμένο σὰν τὸ «Νουμά».

Ὡστόσο, τὸ ξναλέμε, τὸ φύλλο δὲ θὰ σταματήσει. Θὰ βγαίνει. Μὰ ὅσο νὰ γαληνέψουν κάπως τὰ πράματα, θὰ βγαίνει ὄχι ταχτικά. Ὅταν μποροῦμε, ἔτα μᾶς τὸ ἐπιτρέπουν τὰ οἰκονομικά μας. Καὶ γιὰ τοῦτο παρακαλοῦμε τοὺς φίλους, ὅσους δηλ. ποσοῦν τὸν ἀγῶνα καὶ φρονοῦν πῶς πρέπει νὰ ὑπάρχει ὁ «Νουμάς», τοὺς παρακαλοῦμε νὰ μᾶς συντρέξουνε, στέλνοντάς μας τὴ συντρομὴ τους, καὶ μὴ λογαριάζοντας ἐμπορικά. δηλ. ἂμὲ τὰ χρήματα ποῦ δίνουν, παίρνουν κί ἀνάλογη ποσότητα τυπωμένου χαρτιοῦ.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΜΑΤΣΟΥΚΑΣ

Ὅπου φτώχεια : ἐκεὶ τρέχεις καὶ φέρνεις
θησαυροὺς θεϊκῆς καλοσύνης.

Ὅπου πόνος : Σιμὰ πᾶς καὶ γέρνεις
καὶ περίσσιο τὸ βάλσαμο χύνεις.

Τὴν ψυχὴ σου νυχτόημερα δέρνεις.
μὲ τίς ἔγνοιες τῆς ξένης ὀδύνης :

Τὸνα χέρι σου ἀπλώνεις καὶ παίρνεις,
Τᾶλλο χέρι σου ἀνοίγεις καὶ δίνεις.

ΝΥΧΤΟΒΑΤΗΣ

ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΑΚΟ!

Ἐρημιά, ἐρημιά ἦταν παντοῦ.

Καὶ σὸν οὐρανὸ ἓνας ἥλιος γαλάζιος, μεγάλος
πολύ, διπλὸς σχεδὸν ἀπ' τὸν ἄλλο, φωτίζε θαμπὰ
ἔχοντας κ' ἓναν κύκλο γύρω του ποῦ φωσφορίζει.

— Ὁ ἥλιος θὰ κατάπτε τὸν κομήτη! εἶπε καὶ
προχώρησε.

Ἐρημοὶ οἱ δρόμοι, τὰ σπίτια κατάκλειστα καὶ
μερικά ἀνοιχτά ...

Μιὰ γριά πεσμένη στὴν ἀδλὴ τῆς, κοντὰ σὲνα πηγάδι,
ἀνάσκελα, τὸν ἔκανε νὰ πιστέψει καλὰ ὅτι εἶχε
γείνει ἡ καταστροφή.

— Πᾶνε, πᾶνε !

Καὶ τὴν ἔφερε αὐτὴ τὴ γριά. Πάντα στὴ βρύση
πήγαινε, ἔλο κει βρισκότανε, μὲνεν τενεχὲ τοῦ πε-

τρελαίου και χτυπούσε τις στάμνες, τις έσπαζε, όταν δέν της κάνανε τόπο νά γεμίσει.

Βάδιζε γρήγορα για τή μεγάλη πλατεία. Τή νύχτα εκεί είχε δει τόν κόσμο νά μαζεύεται, έλος αδελφωμένων...

Οί γραμμές του τράμ λάμπανε καθαρές, αλλά τράμ δέν άκουγότανε νά περνά, ούτε μουγκριστό ή ξεφωνητό αυτοκινήτου λέρωνε τήν ήσυχία.

Είδε τήν Τράπεζα έρημη, ό σκοπός πεσμένος άπ' έξω άπ' τό φυλακείο με τό όπλο δίπλα του και τό πιλίκιο στην άκρη του πεζοδρομίου σά νά τό είχε άκουμπήσει με προσοχή. Οί πόρτες κλειστές, κατάκλειστες. Άνθρωποι δέν άνεβουκατέβαιναν, δέ μιλούσανε για χρήματα. Τίποτα, τίποτα άπ' αυτά και μόνο ήσυχία, ήσυχία, που άφίνει τό ξάπλωμα του θανάτου.

— Τώρα δικά μου θάνε όλα αυτά, είπε, αλλά σκέφθηκε με μιός, πώς, τί θά τά έκανε.

— Νάνεβαίνω, νά τά βλέπω!... Όπόταν θέλω νά μπαίνω!.. Για νά δούμε όμως πρώτα!.. "Ήθελε νά δει και στην πλατεία τί είχε γείνει.

Οί στρατώνες άνοιχτοί και πλήθος έξω πεσμένοι. Όμοια και οί φυλακές. Οί φύλακες νεκροί στις σκοπιές τους. Και φαινόντουσαν νά κοιμούνται.

Άστυνομία, όπουργεία, έρημα, "Ήσυχια, με κάτι νά μυυρίζε άπ' έξω σά βούχα πεταμένα.

Και κει στα μέγαρα που άκουγόταν ή φωνή της σάλπιγγας, της μουσικής, ήσυχια τώρα βασιλευσε και τά παράθυρά τους τά άνοιχτά ήτανε σά μάτια κατάνοιχτα από τρομάρα.

Στό νοϋ του ήρθαν τά λόγια του Χρυσιστόμου και τά είπε δυνατά.

— Πομπόλογες ήσαν και διερράγησαν!

Αισθανόταν, όσο έδλεπε τήν καταστροφή, χαρά, χαρά. Άλλά μή σώθηκαν κι άλλοι;

Αυτό μετρίασε τή χαρά του. Στην πλατεία, στην πλατεία εκεί θά έδλεπε!

Έπί τέλους έφθασε στην πλατεία τή μεγάλη, άλλ' εκεί στάθηκε με φρίκη. "Ή πλατεία κυύριζε από κόσμο ριχμένο, πεσμένο κάτω, άνάκτα! Γέροι, νέοι παιδιά, άντρες, γυναίκες, κορίτσια...

Δέν προχώρησε, δέν έπήγε πιό κοντά.

— Μά αυτούς ποιός θά τους θάψει ;.. βώτησε τόν έαυτό του φεύγοντας γρήγορα.

Παρατήρησε με χαρά πώς ύπήρχαν και πουλιά στη ζωή. Είδε σπουργίτες νά πετάνε λίγο και πάλι νά κάθονται στα κεραμίδια. Τόν στενοχώρησε όμως ό θάμπος ήλιος με τό γαλάζιο φως.

— Θά καθαρίσει!.. Πάλι ό ήλιος θά φανει όπως πριν ώραιος!.. είπε παρηγορώντας τόν έαυτό του.

Περνώοντας άπ' τό μητροπολιτικό μέγαρο βλέπει κοράκια, κοράκια πλήθος, νά βγαίνουν άπ' εκεί, έχοντας στό στόμα τους σάρκες, που στάζανε αίμα, και άλλα νά προσπαθούνε νά μπουνε.

— "Α, νά!.. αυτά θά με άπαλλάξουνε άπ' τή βρώμα!.. είπε.

"Ένας χοντρός καλόγερος πεσμένος άνάσκελα, στη μέση της αύλής, με τό καλιμύχι του δίπλα του πεταμένο, και με άνοιχτά χέρια, του φάνηκε νά παρακαλά τό Θεό νά τόν βοηθήσει. "Ένας κόρακας, που βρισκόταν πάνω του, ύψώθηκε μόλις ό Ταρταμάς πλησίασε. Είδε νά του έχει φαγωμένα τά μάγουλα, άπ' τή μιá μεριά, και νά φαινονται τά μισά του δόντια. "Απ' τήν άλλη τά μαύρα γένεια του άνέβαιναν ίσχυε

τά μάτια του. Του φάνηκε πώς ζούσε και πληνίσσε στα κάγκελα. Τά μάτια του τ' άνοιχτά λάμπανε όταν ζωντανός. Του μίλησε. Τίποτα όμως. "Ο καλόγερος έμεινε σιωπηλός, ακίνητος και σά νά ώπταζε τόν ουρανό, περιμένοντας άπ' εκεί βοήθεια.

— Άπό ψηλά τούρθε!.. είπε ό Ταρταμάς και προχώρησε, γιατί αισθανήθηκε σταγόνες αίμα νά πέφτουνε άπ' τά κομμάτια, που κρατούσαν τά κοράκια.

— "Α, τί ώραίχ, τί ώραίχ!.. Τώρα θάμαι γά, τά πουλιά και τά κοράκια!.. είπε.

Έκφρηνικά αισθανήθηκε κάποιος νά του σύρει τό σκακάκι, και στράφηκε. Έμπρός του στεκόταν ένας γέρος με άσπρα γένεια κοντά, αλλά με ξυλιασμένο, πέτρινο σώμα, και βούχο άπ' τήν πολυκαιρία σαν ξερό, ξερό πετσι.

Του φάνηκε πώς θάταν κάποιος αλήτης, που σώθηκε κι αυτός.

— Ποιός είσαι; τόν βώτησε με θυμό κ' έτοιμος νά τόν συντρίψει.

— "Ο "Ιούδας, ό "Ισκαριώτης, του άπήνησε αυτός με φωνή γλυκειά και άρμονική, ό "Ιούδας ό μαθητής του Χριστού!..

Τά κοράκια φωνάζανε κελνη τή στιγμή, διαμαζί!..

"Ο Ταρταμάς άνοιξε τά μάτια.

Είδε τόν ήλιο, τόν καθαρό ήλιο, τό γνωστό του, νά φωτίζει τόν τοίχο του δωματίου του και άκουσε έξω τόν κόσμο νά περνά, νά φωνάζει, και με λύπη σκέφθηκε πώς πάλι θά έτρεχε κοντά στον κόσμο, που μισούσε, θά άνκατευότανε μαχτόν για νά ζήσει!..

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ Ν. ΒΟΥΤΥΡΑΣ

ΤΟ ΒΟΥΒΟ ΠΑΛΑΤΙ

Στην έρημιά που πάει τό μονοπάτι, που κυπαρίσσια πλήθια τό στολίζουν και κάπου-κάπου άνθοί μοσκομυρίζουν κι' άγκάδια άλλου τό ζώνουνε και βάτοι,

Στέκεται άμίλητο, βουβό παλάτι... Μόνο στις πόρτες του οί άνεμοι βουίζουν και τις νυχτιές τ' άστέρια τό φωτίζουν, φοβέρα, σκιάχτρο στο φτωχό διαβάτη.

Λέει μιá ιστορία: Με φύλακα εν' άράπη έκλεισε ό Ρήγας τ' άκριβό παιδί του για νά ξεχάση—ώϊμένα—τήν καλή του!

Μά έλυωσε με' στή φυλακή τή μαύρη κί, βουκόλακας τώρα, τρέχει ναύρη, τό μεσονύχτι, τή γλυκειά του "Αγάπη!..

ΝΙΚΟΣ Ι. ΡΙΤΣΟΣ

ΒΓΗΚΕ ΣΕ ΒΙΒΛΙΟ

Η ΜΠΑΛΛΑΔΑ ΤΗΣ ΦΥΛΑΚΗΣ ΤΟΥ ΡΙΝΤΙΓΙ' του "Οσκάο Ουάιλντ (μετ' φρ. Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΥ) και πουλιέται δο. 1.50 στο "Ακαδημαϊκό βιβλιοπωλείο ("Ακαδημίας 53, άντικρύ στη Ζωοδόχο Πηγή) και σ' όλα τά γνωστότερα βιβλιοπωλεία.